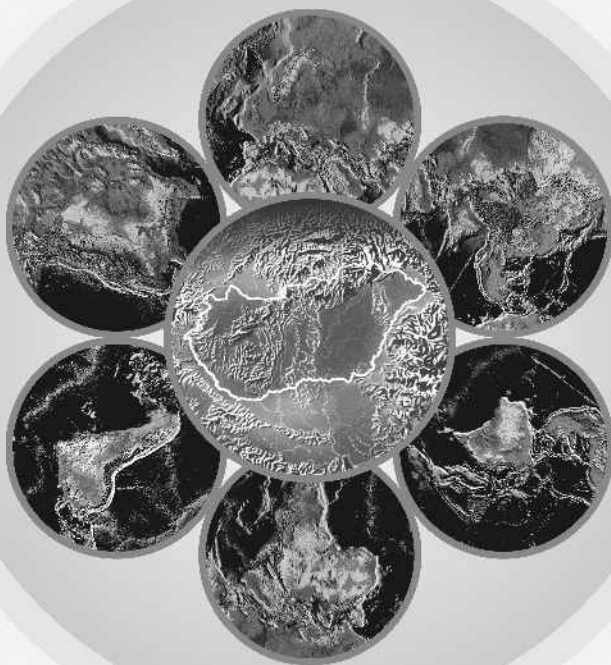

A 2007/2008-as tanév
LÓCZY LAJOS
ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI FÖLDRAJZI
TANULMÁNYI VERSENY
írásbeli fordulójának feladatai a 10. évfolyam számára

Figyelem!

A megoldólap adatait nyomtatott nagybetűvel töltsé ki!

A feladatok megoldásához számológép használható!

Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!

A feladatok megoldásához tollat kell használni!

A megoldólapon javítani, átírni, radirozni, stb. nem szabad!

Az egybetűs válaszoknál ügyeljen a betű pontos azonosíthatóságára!

Az elérhető maximális pontszám 200.

A feladatok megoldására 4 óra áll rendelkezésre!

JÓ MUNKÁT, SIKERES VERSENYT!

I. Mely országra/országokra vonatkoznak az alábbi állítások?

A: Arab Emirátusok

B: Tunézia

C: Irán

D: Mindegyik

E: Egyik sem

1. A lakosság iszlám vallású.
2. Nagyon magas a gazdaságában a vendégmunkások aránya.
3. Népessége nem arab nyelvű.
4. Jelentős vonzerőt jelentenek műemlékei, turisztikai bevételei mégis csekélyek.
5. Államformája monarchia.
6. Atomprogramja következtében nemzetközileg elszigetelt.
7. Gyarmati múltjának előnye a francia nyelvet beszélők magas aránya.
8. Élen jár a számítástechnikai eszközök gyártásában.
9. Mezőgazdaságának érdekes színtelje a bortermelés.
10. Jelentős nemzetközi tőkebefektető.
11. Területén hófödte hegycsúcsok, sivatag és tengerpart egyaránt megtalálható.
12. Olajbevételeinek nagy részét fegyverkezésre fordítja.
13. Idegenforgalmi beruházásai egyedülálló mérnöki remekművek.
14. Tagja a NATO-nak.
15. Állampolgárainak életszínvonala kiemelkedően magas.

II. Állítsa csökkenő sorrendbe az alábbi országokat a megadott szempontok alapján!

1. Népesség:	A) Ausztrália	B) Nigéria	C) Brazília
2. Halfogás:	A) Norvégia	B) Laosz	C) Peru
3. Cukornádtermelés:	A) Új-Zéland	B) India	C) USA
4. Gyapottermelés:	A) Argentína	B) Egyiptom	C) USA
5. Bortermelés:	A) Spanyolország	B) USA	C) Magyarország
6. Szarvasmarha állomány:	A) Írország	B) Oroszország	C) Brazília
7. Juhállomány:	A) Pakisztán	B) Omán	C) India
8. Rizstermelés:	A) Banglades	B) Japán	C) Szingapúr
9. Sótermelés:	A) Hollandia	B) Franciaország	C) Németország
10. Kőolajtermelés:	A) Nagy-Britannia	B) Mexikó	C) Nepál
11. Földgáztermelés:	A) Ruanda	B) Oroszország	C) Szaúd-Arábia
12. Villamosenergia-termelés:	A) Finnország	B) Brazília	C) Japán
13. Uránércstermelés:	A) Ausztrália	B) Dánia	C) USA
14. GDP/fő:	A) Albánia	B) Szomália	C) Izland
15. Mezőgazdasági foglalkoztatottság (%):	A) Marokkó	B) Mongólia	C) Bhután

III. Egészítse ki a táblázat hiányzó részeit!

	Cég	Ország	Fő profil
1.	Unilever	Nagy-Britannia/Hollandia	
2.	Adidas		ruházat
3.		Svédország	elektronika, távközlés
4.	Hankook		gumiabroncsgyártás
5.	General Electric	USA	
6.	Tefal		konyhai eszközök
7.	Bata	Csehország	
8.	Alfa Romeo	Olaszország	
9.	UPC	Hollandia	
10.		Németország	lakberendezés
11.	Lukoil	Oroszország	
12.	Sagem		elektronika, távközlés
13.		EU	utasszállító repülőgép gyártás
14.	Silva		navigáció
15.	Nikon		optika

IV. Egy szórakozott földrajztanár összekeverte az EU utolsó két hullámában csatlakozó országokról készített jegyzeteit és az országokhoz tartozó térképeket. A meghatározások alapján nevezze meg az országokat, és keresse meg a hozzájuk tartozó térképkontúrokat az 1. térképvázlaton! (A kettő együtt ér egy pontot. A térképvázlatok nem méretarányosak.)

1. Az etnikai megosztottság szigete.
2. A legnagyobb magyar kisebbséggel rendelkezik.
3. Közép-Európa legnagyobb mezőgazdasági termelője.
4. Gyorsan fejlődő finnugor rokonunk.
5. Az orosz nemzetiségűek alacsony aránya miatt elsőként szakadt ki a Szovjetunióból.
6. Kultúrák határán található, nevét egy lovagrend is viseli.
7. Délszláv állam a Keleti-Alpok déli lejtőin.
8. A Balkán-hegység és a Fekete-tenger találkozáspontja.
9. Itt a legmagasabb az egy főre jutó legyártott autók száma.
10. Nagy hagyományokkal rendelkezik közlekedési eszközök és sör gyártásában.

V. **Az alábbi öt kérdésben folyóhoz köthető városokat és országokat talál.** *A városok alapján, melyeket a folyásirányban való elhelyezkedésük rendjében adtunk meg, nevezze meg a folyókat! Ezután az országok közül válassza ki azt az egyet, amelyet az adott folyó NEM érint!*

1.	Kartúm	Asszuán	Luxor	_____ (folyó)
	A) Etiópia		B) Szudán	C) Líbia
2.	Kanpur	Varanasi (Benares)	Kalkutta	_____ (folyó)
	A) India		B) Bhután	C) Banglades
3.	Itaipu	Rosario	Buenos Aires	_____ (folyó)
	A) Bolívia		B) Paraguay	C) Argentína
4.	Basel	Strasburg	Köln	_____ (folyó)
	A) Belgium		B) Svájc	C) Franciaország
5.	Maribor	Barcs	Eszék	_____ (folyó)
	A) Ausztria		B) Horvátország	C) Szerbia

VI. **Milyen sajátos mezőgazdasági termékekre, tevékenységekre ismer rá a következő állításokból?**

- Mi, izlandiak, a nemzetközi tiltások ellenére is ragaszkodunk őseink tevékenységéhez.
- Az Andokban élő emberek megélhetését lehetővé tevő állat.
- Van Bronkhorst kis parcelláját intenzíven használja, fűtött üvegházaiban a nemzet jelképét termeszti.
- A Balkán-hegység eldugott völgyeiben Igor Dimitrov még a török módszerek segítségével termeli az illatos olajat.
- Az ültetvényeken betakarított levelek Fidel Domingez kezei által válnak értékes kiviteli cikké.
- A Sváb-Bajor-medencében lugasra futtatják kedvenc italuk alapanyagát.
- Őshazája Dél-Amerika, mégis a Dél-Alföldön is ereje és színe teljében van.
- A keresztapák földjét tette híressé savanyú gyümölcse.
- Türkmenbasi is csak ennek az állatnak az irhájából készült bundát hordott.
- A Nílus völgyében termelik ruháink természetes alapanyagát.
- A Mekong deltájában még mindig bivalyok erejével művelik a mocsaras talajt.
- Darjeelingi asszony virágot visz Kőrösi Csoma Sándor sírjára, majd az ültetvényről megcsodálja a Himalája csúcsait.
- Miután az angolok néhány magot kicsempésztek, Manaus város virágzása befejeződött.
- A Hindukus völgyében élő mudzsahedin a jobb megélhetésért visszatér a hagyományos növény termesztéséhez.
- Kolumbiai indián család cserjét termel a hegyibetegség kezelésére, de a „bárók” is szívesen felvásárolják.
- Musztafa al Gardezi az Elburz déli lejtőin gazdálkodik, gyümölcséből hite miatt alkoholt nem készíthet.
- A pampák hőse a gaucho, egész életében lovon jár és csak ilyen húst eszik.
- A Jamal-félszigeten élő nyenyecек életének főszereplője, nomád életformájuk jelképe.
- A Bering-tenger zord körülményei között csak ezen tevékenység bevétele kompenzálhatja az életveszélyes munkát.
- Etióp földműves az őshonos cserje termését szüreteli.

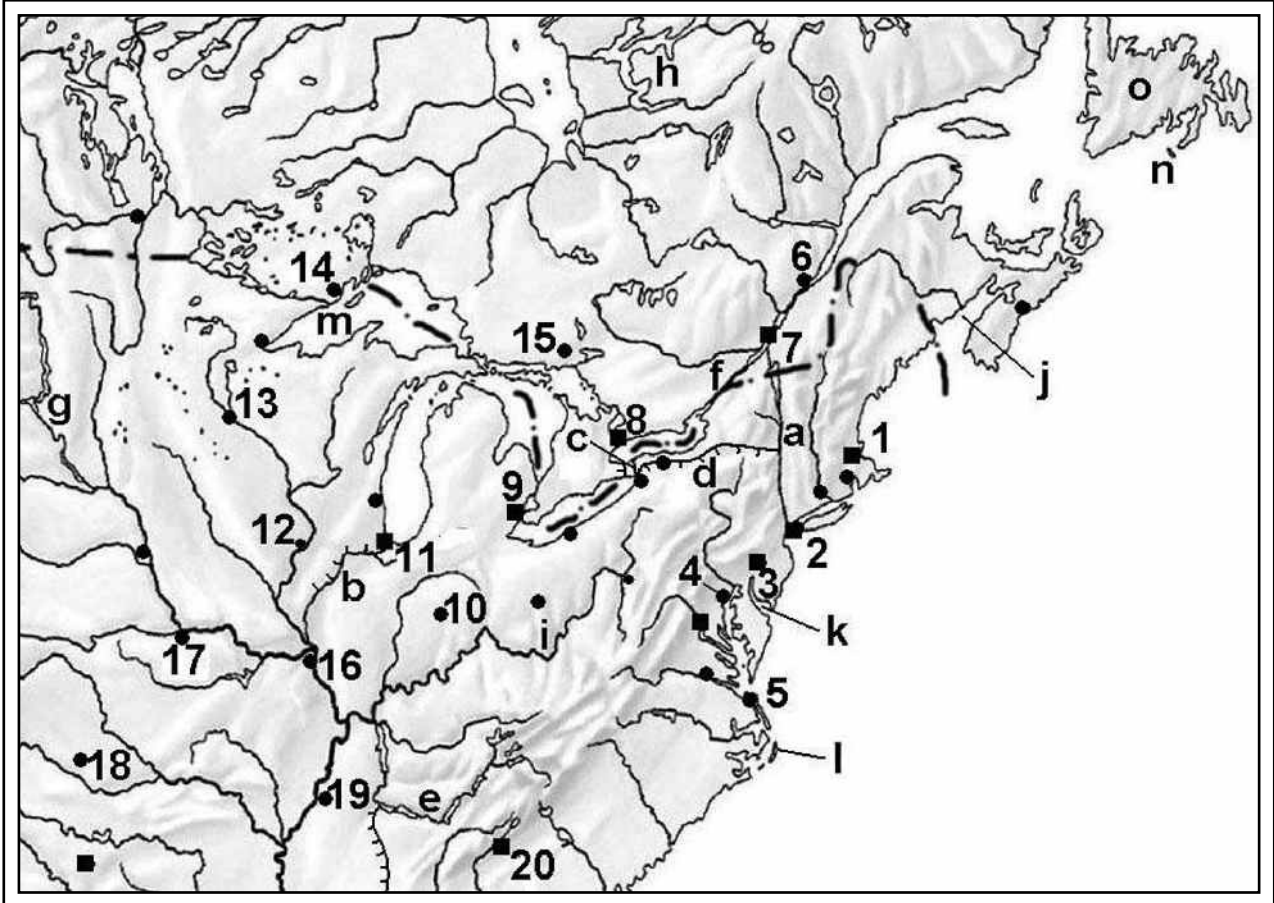
VII. Mely fogalmakra ismer az alábbi meghatározásokban?

1. Mező- vagy erdőgazdálkodást folytató állami vállalat, amely állami földtulajdonnal gazdálkodik. Szovjet változata a szovhoz volt.
2. A színes bőrű lakossággal szemben alkalmazott diszkriminatív politika volt a Dél-afrikai Köztársaságban.
3. Monokultúrás termelést folytató közép-amerikai államok elnevezése.
4. Mezőgazdasági termelésnek az a módja, amelyet a területegységre jutó magas hozam és az ezt szolgáló nagy ráfordítás jellemez.
5. A piacok elárasztása olcsó árutömeggel.
6. Olyan állam (vagy területrészt), amelyet minden oldalról egy másik állam szárazföldi területe zár körül.
7. A Közös Piachoz nem tartozó hét európai ország által 1960-ban alapított (kereskedelmi) szervezet.
8. 1958-ban elfogadott terv, célja DNy-Hollandia területének vihardagályokkal szembeni védelme volt.
9. A letelepedett és rendszerint agrárgazdaságot űző népesség olyan legeltető állattartása, amelynél a nyájukat (főleg juh, kisebb számban kecske) nyáron hegyi, télen síkvidéki legelőkön tartják.
10. Csatornákból és árkokból öntözött zöldség- és gyümölcsstermelő ültetvények Dél-Spanyolországban.

VIII. Döntse el a következő állításokról, hogy igazak (I), vagy hamisak (H)!

1. A fejlett világ olajcégei mellett újabban kínai, dél-koreai és indiai vállalatok is érdekeltségeket szereznek a Nigériai olajmezőkön.
2. A tervek szerint 2015-re egy harmadik, nagyobb zsilipekkel működő átjáró épül a Panama-csatorna két bejáratánál.
3. A tengeri ökoszisztémák megóvásában élen járó Izland 2010-ig parti vizeinek 1/10-ét tengeri rezervátummá nyilvánítja.
4. A bioetanol a jövőben a benzin alternatíváját jelentheti, mert energiatartalma a benzinénél nagyobb.
5. A várható előnyök mellett a zöld üzemanyagok térnyerése gondokat is okozhat az élelmiszerellátásban.

IX. Az állítások segítségével nevezze meg a térképen kis betűkkel jelölt vízrajzi-térképész-földrajzi fogalmakat, és nevezze meg az arab számmal jelölt városokat, majd keresse meg a városokra legjellemzőbb állításokat, és betűjelüket írja a nevek mellé! Minden városhoz egy állítás tartozik. A város neve és a megállapítás együtt ér egy pontot. Néhány helyen segítségül beírtunk megoldásokat.

- a. A szinte nyílegyenes folyó geológiai választóvonal is egyben: _____
- b. A középső kukorica államot átszelő részben mesterséges vízi út: _____
- c. Rövid folyó, rajta épült a világ első nagy vízerőműve: _____
- d. Fontos mesterséges víziút, nevét az egyik nagy tóról kapta: _____
- e. Vízerőműrendszere közel 300 objektumból áll: _____
- f. Zúgóit, sellőit kerüli meg a hasonló nevű mesterséges vízi út: _____
- g. Dakota indián törzsfőnök vadászott bölényekre a partján: _____
- h. A „nagy folyó” új vízerőműrendszere adja az ország energiaigényének 1/6-át: _____
- i. A country zene kötődik a folyóhoz: _____
- j. 20 méteres dagálymagasságára még nem épült árapály erőmű: _____
- k. Partjáról a leghamarabb üzték el a hasonló nevű indiánokat: _____-öböl
- l. Turzásai fontos nyári idegenforgalmi helyszínek: _____-fok
- m. Észak-Amerika legnagyobb tava: _____
- n. Két sziget, mely ma is francia „gyarmat”: _____
- o. A sziget előtti Grand Bank a világ egyik leggazdagabb halászvize: _____

1.	A.	Az autógyártás amerikai fellegrára.
2.	B.	1996-os nyári olimpia óta gazdasága még lendületesebben fejlődik.
3.	C.	Kikötőjében főként tavaszi búzát rakodnak.
4.	D.	Kétnyelvű város, az ország legnagyobb ipari központja.
5. M	E.	Bár jelképes tornyai ledőltek, ma is a világ vezető gazdasági és pénzügyi központja.
6.	F.	A második Szilícium-völgy, egyik elővárosában van az M.I.T. és a Harvard Egyetem.
7.	G.	A tengerentúli ércbehozatal fontos kikötője, és ma már az egyik legnagyobb kohászati központ.
8.	H.	A hasonló nevű állam fővárosa, mely többször megkísérelt elszakadni a szövetségtől.
9.	I.	Élelmiszeripari központ és a Közép-Nyugat vasúti közlekedési csomópontja.
10.	J.	A Közép-Nyugat gazdasági központja, tőzsdéjén alakul ki a gabona és egy sor mezőgazdasági termék világpiaci ára, mégis inkább „vészhelyzeteiről” ismert.
11.	K.	Az amerikai magyarok nagy centruma, a világ legmagasabb kilátója magasodik fölé.
12.	DAVENPORT ...	L.	„Égből pottyant” nikkelbányájából kerül ki a fontos fém világtermelésének közel negyede.
13.	M.	Az US Navy parancsnoksága és a hajógyárában készülő stratégiai repülőgép-hordozók az USA világhatalmának gyakorlati biztosítói.
14.	N.	Az ikerváros egyik tagja ma is a világ legnagyobb malomvárosai között van, bár gazdaságában már más iparágaké a főszerep.
15.	O.	Az olajkitermelés egyik központja, de inkább a terrorizmus és a természeti katasztrófák tették híressé. 1999-ben tornádók, 2007 decemberében jégviharok pusztították a várost és környékét.
16.	P.	A XIX. században a szekérkaravánoknak, a XX-ban a legendává vált 66-os út autósainak és motorosainak jelentette a (vad)nyugat kapuját.
17.	Q.	Az USA születésének helye, környéke ma a világ egyik legnagyobb vegyipari tömörülése.
18. O	R.	Moline nevű elővárosában van a farmokat forradalmasító John Deere, mely ma is a világ vezető traktor- és mezőgazdasági gépgyártója.
19.	S.	Gazdaságilag nem túl jelentős város, de a blues, a soul és főleg a rock and roll városaként is emlegetik.
20.		

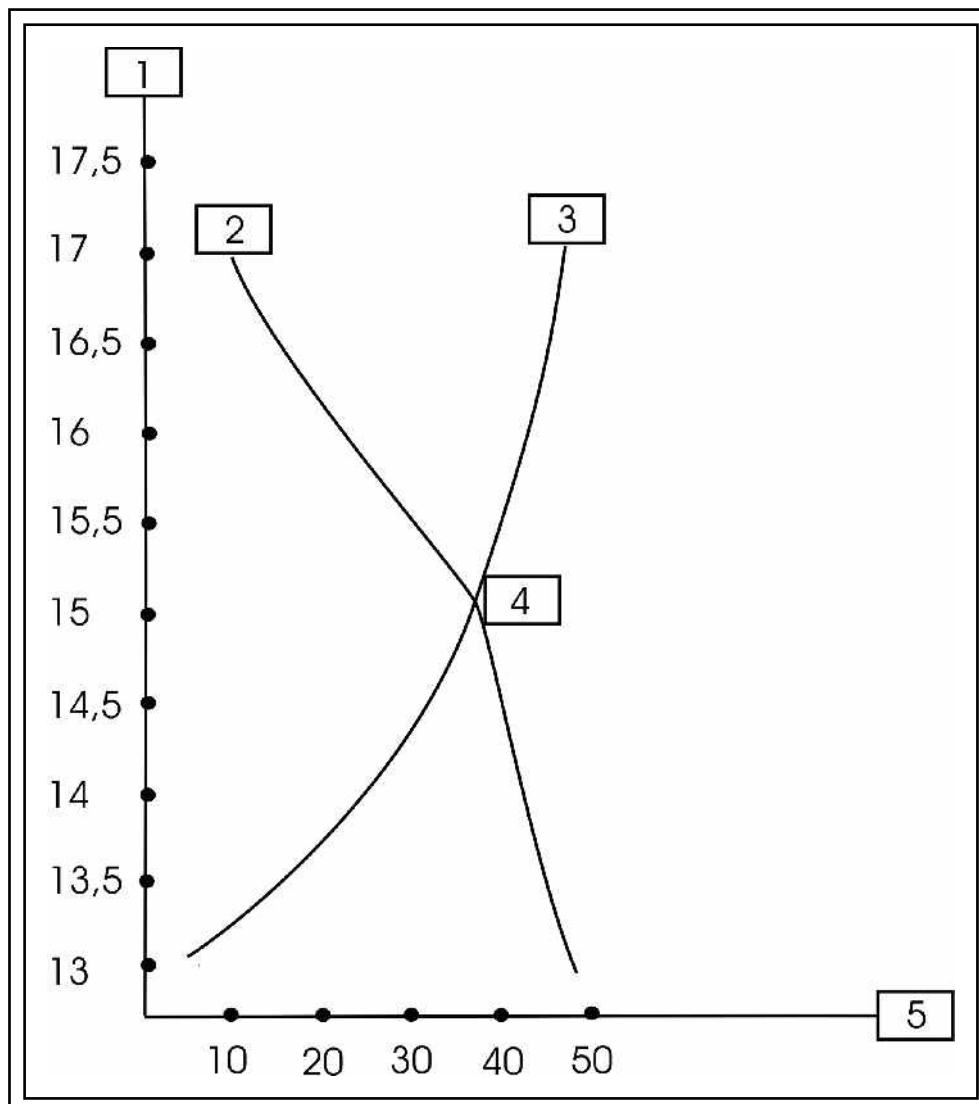
X. Az alábbi táblázatok Krakowia fővárosa, Polozs búzatőzsdéjéről tartalmaznak adatokat.

KÍNÁLAT

Ár (korona)	Azon eladók száma, akik hajlandóak eladni 1 tonna búzát a jelzett, vagy magasabb áron	Kínálat összesen (tonna)
13000	8 eladó	6
13500	12 eladó	15
14000	12 eladó	24
14500	8 eladó	30
15000	8 eladó	36
15500	4 eladó	39
16000	4 eladó	42
16500	4 eladó	45
17000	4 eladó	48

KERESLET

Ár (korona)	Azon vásárlók száma, akik hajlandóak megvenni 1 tonna búzát a jelzett, vagy alacsonyabb áron	Kereslet összesen (tonna)
17500	8 vásárló	6
17000	8 vásárló	12
16500	8 vásárló	18
16000	8 vásárló	24
15500	8 vásárló	30
15000	8 vásárló	36
14500	4 vásárló	39
14000	4 vásárló	42
13500	4 vásárló	45
13000	4 vásárló	48

a) Írja a grafikonon található számokhoz tartozó fogalmak betűjelét a megoldólapra (1-5)!

A) keresleti görbe B) kínálati görbe C) mennyiség D) ár E) egyensúlyi ár

b) Egészítse ki az alábbi mondatokat a felsorolt fogalmak felhasználásával!

Nem minden kifejezést kell felhasználni.

A) növekszik B) változatlan marad C) csökken D) kevesebb E) több
F) egyenlő G) nem egyenlő

Ha minden más változatlan marad, a 16 500 korona/tonna (k/t) áron megvásárolható búza mennyisége valószínűleg (6)..., mint a 14 000 k/t áron értékesíthető búza mennyisége. Mindamellet, a búza iránti kereslet valószínűleg (7)... 16 500 k/t áron, mint 14 000 k/t áron. A 15 000 k/t áron értékesíthető búza mennyisége (8)... a 15 000 k/t áron megvásárolható búza mennyiségével. Ha minden egyéb tényező azonos, de a búza iránti kereslet csökken, a búza ára valószínűleg (9)... . Ha megduplázódna az eladó búza mennyisége, és ezzel együtt duplájára nőne az a mennyiség, amit az emberek hajlandóak megvásárolni, a búza ára valószínűleg (10)...

c) Olvassa el a következő, hírekből származó mondatokat! Próbálja meg eldönteni, hogy az események hatására hogyan változik a csirkehús iránti kereslet az elkövetkezendő napokban.

A: növekszik B: csökken C: nem változik

- 11) A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség figyelmeztet, hogy Kínából madárinfluenzával fertőzött szárnyashús érkezett az országba.
- 12) A nyári hónapokban várhatóan a szokásosnál több külföldi látogat hazánkba.
- 13) Csökken a pulykahús ára.
- 14) Olasz vadászok ismét védett madarakat lőttek és próbáltak kicsempészni az országból.
- 15) Csökkennek a reáljövedelmek az év második felében.
- 16) Statisztikák alapján a „Chicken Nuggets” a legnépszerűbb a gyorséttermek étlapján.
- 17) A csirkehús ára várhatóan növekedni fog a jövő hónaptól.
- 18) Az országban növekszik a strucchús fogyasztás.
- 19) Szakértők szerint a sertéshús fogyasztása okolható a magas koleszterinszint kialakulásáért.
- 20) Támad a peronoszpóra.

XI. Tanulmányozza a 2-es számú térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat! Nevezze meg a kis betűkkel jelölt természetföldrajzi fogalmakat (a-h). Válasza ki a listából, hogy a térképen római számokkal jelölt helyeken (I-V) milyen mezőgazdasági termények fordulnak elő:

BÚZA, ERDŐ, KOMLÓ, LEN, OLAJFA, RIZS, SZŐLŐ. (A listából két elemet nem kell használnia!)

a) _____	e) _____ -folyó	I. _____
b) _____	f) _____ -folyó	II. _____
c) _____	g) _____ -folyó	III. _____
d) _____	h) _____ -folyó	IV. _____
		V. _____

Ismerje fel és nevezze meg az arab számokkal jelölt városokat (1-22). Olvassa el a városokra vonatkozó megállapításokat (A-W; nincs nagy I!), és írja azok betűjelét a város neve mellé. Minden városhoz egy állítás tartozik. A város neve és a megállapítás együtt ér egy pontot. Néhány helyen segítségül beírtunk megoldásokat.

- A. A „szász Manchester” 1953-tól 1990-ig Marx Károly városa volt. 2006-ban a világ legalacsonyabb születési rátájú városa.
-
- B. A híres zarándokhelyen évente több millióan tekintik meg a Fekete Madonna ikont; a szocialista időszakban a várost, egyházi jellegének csökkentése végett, jelentős iparközponttá fejlesztették.
-
- C. Egy 1604-es tűzvész után csupán három ház maradt a városban. Később a település világhírű fürdővárossá fejlődött, de ásványvizéről, (szeszes italáról), művészi üveg- és porcelánárúiról, filmfesztiváljáról is nevezetes.
-
- D. Az Osztrák-Magyar Monarchia egykor legnagyobb fegyvergyártó központjának gépipara ma is kiemelkedő (Skoda-művek). A söripár híres üzemei (Pilsner Urquell, Gambrinus) ma dél-afrikai tulajdonban vannak.
-
- E. A fényes történelmi múlttal rendelkező sokoldalú gazdasági és kulturális központ külvárosában kapott helyet az ún. „UNO City”, amely számos ENSZ szervezet, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az OPEC székhelye is.
-
- F. A regionális központ a gépgyártás (Zetor, Zbrojovka) mellett oktatási-kulturális szerepkörrel, nemzetközi vásárral és idegenforgalmi vonzerőkkel (nemzetközi tűzijáték fesztivál, motorverseny) is büszkélkedhet.
-
- G. A kikötőváros fejlődését a vasút megépülésének (1874) köszönhetette. Környéke nagy múltú üdülőkörzet. Mai gazdaságának legfontosabb ágazatai a hajógyártás és a kőolajipar.
-
- H. A nem csak a folyó által kettészelt egykori erőd- és kereskedőváros ma jelentős kikötő, hajógyártással, kulturális szerepkörrel, illetve mobiltelefon gyártással.
-

- J. A jó közlekedéscsopordrajzi fekvésű, sokoldalú iparváros profiljából kiemelkedik a műtrágyagyártás és az acélkohászat (oxigénkonverteres eljárás feltalálása). A gyerekek inkább az itteni édesipar termékét, a PEZ cukorkát ismerik.
- K. A hegyekkel körülvett város lakosságának 1/4-e német anyanyelvű. Dél-Tirol jelentős központjának kiemelkedő természeti látnivalói a közeli földpiramisok és Ötzi.
- L. A kitűnő közlekedéscsopordrajzi helyzet is segítette a kereskedelem, az idegenforgalom és a világhírű szállodaipar fejlődését. A város két téli olimpiát is rendezhetett: (1964, 1976).
- M. A jelentős történelmi múlttal rendelkező mazóviai város a lengyel olajipar fővárosa. Az Oroszországból Németországba tartó kőolajvezeték mentén az olajiparhoz kapcsolódó tevékenységek dominálnak, de a Levi Strauss vállalatnak is van itt gyára.
- N. Hagyományos ipari vállalatai a BMW, a Siemens, és a Messerschmitt-művek. A város északi részén létesített létesített Euro Industria parkba a második világháború óta számos modern ipari üzem települt.
- O. A város hagyományos iparágai a motorkerékpár- és autógyártás (DKW, Audi); a folyami és csővezetékes szállítás, az autópálya a második világháború óta számos új iparág megtelepedését segítette.
-11
- P. A régi egyetemi város bővelkedik felsőoktatási intézményekben, múzeumokban, botanikus kertekben, földtani és csillagászati kutatóhelyekben, de legjobban optikai iparáról (Zeiss) és tűzálló edényeiről ismert.
-17
- Q. Robert Schumann zeneszerző szülővárosában az 1970-es, '80-as években az emberek a szénbányászatban, a textiliparban és a Trabant gyárban dolgoztak.
- R. A német háborús bűnösök pereinek helyszíne ma sokoldalú kulturális, oktatási, ipari, közlekedési központ, a hangszer- és játékipar fellegrára.
- S. A „lengyel Manchester” sokoldalú textilipara az orosz piac hatására indult fejlődésnek. Fontos szerepe van még a vasúti közlekedésben, a felsőoktatásban, a kulturális életben és a filmiparban is.
- T. A jelentős idegenforgalmú település, az egykori „textilnégyyszög” tagja fontos funkciói közé tartozik az erdészeti- és faipari felsőoktatás, a bor- és a sörkészítés.
- U. A tágas ösfolyamvölgyben elhelyezkedő város országának gazdasági, politikai, szellemi központja; az elmúlt 18 évben két nagy része között csökkentek a fejlettségbeli különbségek.
- V. A kulturális és művészeti életéről, idegenforgalmáról ismert város sajátos hangulata a törökök kiűzése után ide költözött szerb, dalmát, a szlovák, német és görög telepeseknek is köszönhető.
- W. A három nyelvterület határán elhelyezkedő gazdasági, közlekedési, oktatási és kulturális központ történelme során egy másik ország fővárosa is volt.

XII. Olvassa el az alábbi szöveget, majd illessze be a felsorolt, szövegből hiányzó szavakat a megfelelő helyekre. A tíz szóból csak nyolcat kell felhasználnia! A megoldólapra a szavak betűjelét írja!

**A) Afrikát; B) Amerikát; C) időjárás; D) utazási; E) ideológiai;
F) egészségügyi; G) partvidéki; H) nemzetközi; I) trópusi; J) hegyvidéki**

Kipusztulhat a növény- és állatfajok negyede 2080-ig, az éghajlatváltozás miatt menekültáradat indulhat és kitorhetnek az első háborúk a vízforrások birtoklásáért – vélik kutatók, ennyi máris kiszivárgott az ENSZ Kormányközi Klímaváltozási Bizottság (IPCC) jelentésének pénteken bemutatandó második részében szereplő állításokról.

Az ENSZ-bizottság 2080-ig 2,5 Celsius fokos átlaghőmérséklet-emelkedéssel számol. Ez konzervatív becslésnek számít, a klímaváltozás elleni hatékony fellépés elmaradása esetén mégis azzal járhat, hogy a növény- és állatfajok 20 százaléka kipusztul. A környezetszennyezés, a szmog és a hőhullámok miatt mind több ember küzd majd _____ (1) problémákkal, amelyek egyre változatosabbak lesznek, mert a meleg miatt egzotikus _____ (2) betegségek is megjelennek majd a korábban mérsékelt éghajlatú területeken.

A klímaváltozás hatására kiterjed a szárazságtól sújtott terület, az éhínség pedig nagyobb valószínűséggel üti fel a fejét és 2080-ra akár 600 millió embert is fenyegethet. A Die Welt című német országos napilap honlapján megjelent összefoglaló szerint a változások a legszegényebb régiókat érintik leginkább, különösen _____ (3).

A tengerszint-emelkedés miatt erősen veszélyeztetettnek számítanak a(z) _____ (4) területek, a folyók torkolatánál élőket pedig még a mainál sokkal gyakoribb heves esőzések miatt kialakuló áradások is sújtják, és világszerte sokkal több _____ (5) katasztrófára lehet számítani. Az IPCC becslése szerint 2080-ban 2,3 milliárd ember szenved majd a vízhiány miatt, és a vízforrások ellenőrzése _____ (6) konfliktusok kiváltó oka lehet.

Klaus Töpfer, az ENSZ Környezetvédelmi Program (UNEP) korábbi vezetője szerint nagyon valószínű, hogy a(z) _____ (7) indíttatású háborúk helyét a következő évtizedekben átveszik a korábban természetesnek vett adottságok víz, művelhető föld, tiszta levegő miatt kirobbanó fegyveres konfliktusok.

A szakértők hatalmas menekültáradatokra számítanak. A szárazság vagy éppen az áradások, pusztító katasztrófák milliókat kényszerítenek majd lakóhelyük elhagyására. Thomas Faist, a bieleföldi egyetem professzora, migrációs szakértő szerint azonban az érintettek többsége szomszédos országokba fog menekülni, és a magas _____ (8) költségek miatt csak kisebb részük veszi Európa felé az irányt.

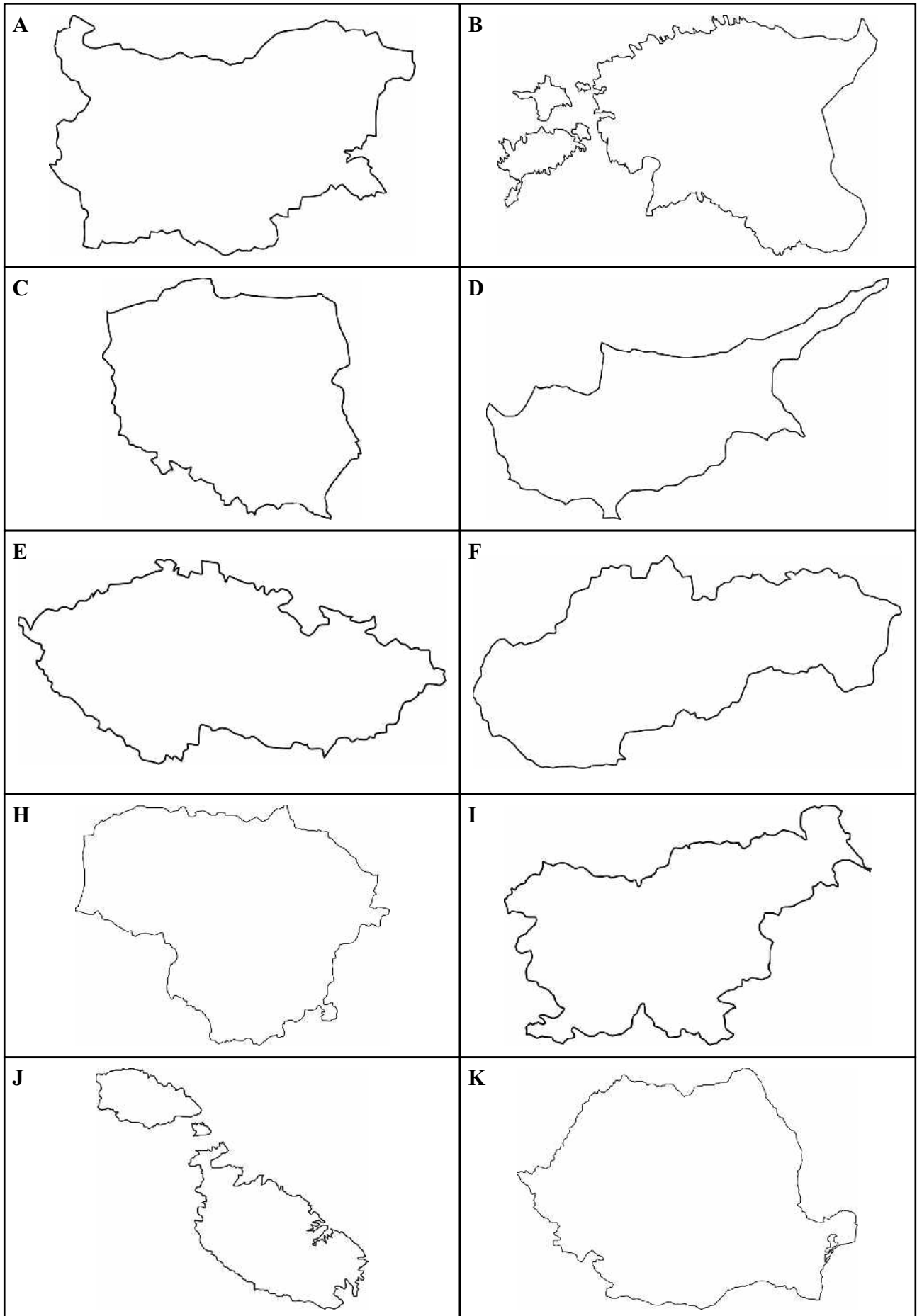
Az IPCC-jelentés első részét, amely főleg az elmúlt fél évszázad folyamatait elemzi február elején hozták nyilvánosságra. Abban a tudós testület minden korábbinál határozottabban állította, hogy az emberi tevékenység felelős az egyre gyorsuló globális felmelegedésért.

(Forrás: hvg.hu; 2007. április 3.)

Válassza ki a felsorolt gazdasági, társadalmi és környezeti problémák közül azokat, amelyek NEM globális léptékben érvényesülnek! A megoldólapra a szavak betűjelét írja (9-10)!

**K) demográfiai robbanás; L) savas esők; M) fogyatkozó kőolajkészletek;
N) fotokémiai szmog; O) az ózonréteg vékonyodása; P) élelmezési problémák;
Q) adósságválság; R) ivóvízkészletek fogyása, kimerülése**

1. térképvázlat (A IV. feladathoz)

2. térképészlet (A XI. feladathoz)

